KARTAN 2

GULDLETAR

Guldletarkartan är till för dig som är intresserad av att vaska guld. Den är tänkt som en hjälp att hitta ett område där förutsättningarna för att hitta vaskbart guld är goda.

Kartan visar cirklar som representerar den relativa guldhalten i morän – stora cirklar visar var guldhalten är hög och små cirklar var guldhalten är låg. En närmare beskrivning av hur analyserna gått till finns på baksidan. På kartan finns också symboler som visar var det finns guldfyndigheter. Dessa kan vara allt från att någon hittat lite guld i en häll till en befintlig gruva.

Vill du veta mer om geologi kan du ta kontakt med t.ex. en amatörgeologisk förening. Du hittar adresser (länkar) och annan geologisk information på SGUs webbplats www.sgu.se.

Sist men inte minst, tänk på att vara varsam i naturen och att du har skaffat tillstånd att vaska. Mer information finns på baksidan.

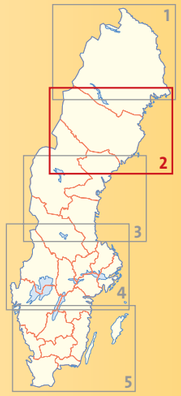

Att leta och vaska guld...

Om man vill leta och vaska guld ska man vara medveten om vilka regler och lagar som finns.

All mark i Sverige ägs av en juridisk person, t.ex. staten, kommunen, skogsbolag, gruvbolag eller enskild person. Ett företag eller en privatperson kan inneha undersökningstillstånd enligt minerallagen för områden ute i naturen. Ett sådant tillstånd ger ensamrätt att, inom miljölagstiftningens ram, undersöka och prospektera efter malm och mineral i området.

Att leta efter geologiskt material kräver inga tillstånd. Att samla in geologiskt material däremot kräver att man följer gällande lagar och förordningar. Allemansrätten ger dig t.ex. inte rätt att föra bort geologiskt materal som fossil, mineral eller vaskguld.

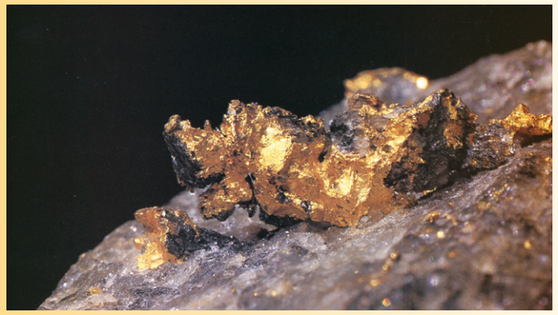

Första fyndet av gediget guld i Falu gruva gjordes 1889.
Foto: Anders Damberg

Om du vill vaska guld så ska du enligt svensk lag inhämta fastighetsägarens tillstånd eller skaffa dig undersökningstillstånd och, där det är aktuellt, även tillstånd från gruvinnehavaren eller innehavaren av undersökningstillstånd. Vill du göra en större undersökning i ”prospekteringssyfte” måste du ansöka om undersökningstillstånd hos Bergsstaten.

När du har hittat ett bra område och har dina tillstånd så måste du ändå vara varsam. Allt insamlande, ”stuffknackning” eller guldvaskning, ska ske med aktsamhet mot naturen. Området där du har varit ska återställas och städas upp.

De verktyg du bör använda är endast handverktyg som t.ex. geologhammare och vaskpanna. Motordrivna verktyg och sprängmedel kräver myndighetstillstånd.

Du får bara samla till din egen samling och tänk på att den som kommer efter dig också vill kunna hitta något. Kommersiellt insamlande kräver koncession enligt minerallagen och ett PRV-registrerat företag med organisationsnummer och momsregistrering.

Att vaska guld är ett spännande sätt att ta sig ut i naturen. Vi måste bara se till att möjligheten inte förstörs för kommande generationer genom olämpligt uppträdande och användning av olämplig utrustning.

Lycka till!

Foto: Anders Damberg

Vad visar kartan?

Kartan visar guldhalten i moränens finfraktion. Finfraktionen är de mineralkorn som är mindre än 0,063 mm. Varje cirkel på kartan anger en provpunkt. Proverna har tagits i moränens C-horisont i den opåverkade gråaktiga morän som finns på ungefär en halv meters djup. Efter torkning har proverna siktats och den del som passerar genom den finaste sikten (0,063 mm öppning) har skickats på analys. Kartan är baserad på data från flera provtagningsomgångar.

Gröna prickar anger att provet är taget och analyserat av Sveriges geologiska undersökning. Denna provtagningsomgång påbörjades 1983 och pågår fortfarande. Provtätheten är ungefär 1 prov per 6–7 kvadratkilometer.

Röda prickar anger att data kommer från Nämnden för Statens Gruvegendomar. Denna provtagning utfördes mellan åren 1983 och 1991. Provtätheten är ungefär 1 prov per 16 kvadratkilometer.

Guldhalterna i morän är vanligtvis mycket låga, sällan över 0,1 ppm. En ppm betyder en ”part per million” eller en miljondel. En ppm motsvarar ett gram per ton. Det är alltså mycket svårt att hitta guld när man vaskar morän. Bättre är att leta upp något vattendrag som passerar genom ett guldrikt område. Vattendraget, en å eller en bäck, kan ha anrikat det tunga guldet så att det blir vaskbart.

www.sgu.se

Huvudkontor:
Box 670
Besök: Villavägen 18
751 28 Uppsala
Tel: 018-17 90 00
Fax: 018-17 92 10
E-post: sgu@sgu.se

Filialkontor:
Skolgatan 4
930 70 Malå, Sweden
Tel: 0953-346 00
Fax: 0953-216 86
E-post: mala@sgu.se

Kartografisk editering och formgivning: Hinayo Masaki

© Sveriges geologiska undersökning (SGU), 2003

Medgivande behövs från SGU för varje form av mångfaldigande eller återgivande av denna karta. Detta innefattar inte bara kopiering utan även digitalisering eller överföring till annat medium.

SGU
Sveriges geologiska undersökning
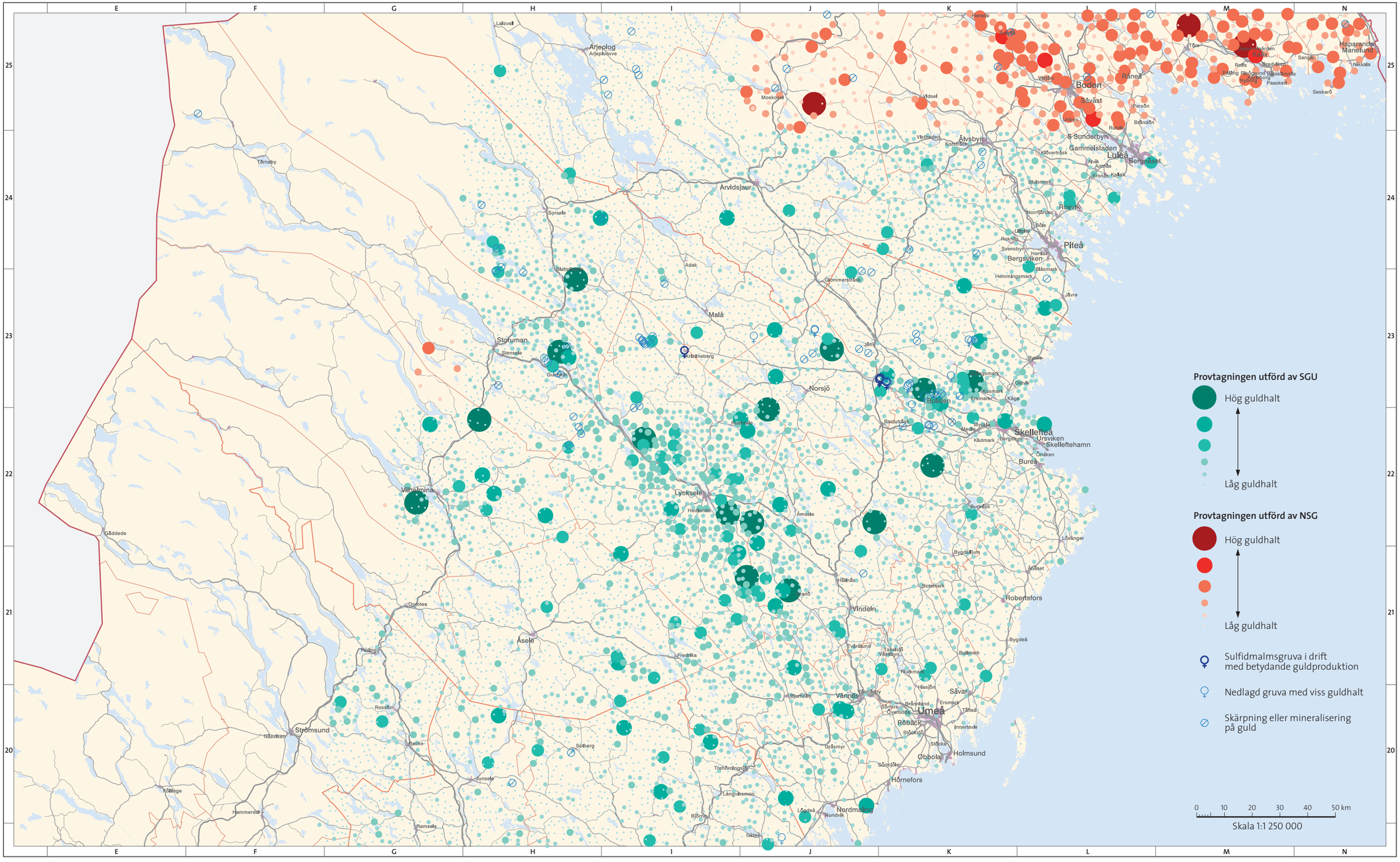
Relativ guldhalt i moränens finfraktion